

Spis treści

Wstęp	9
-------------	---

Część pierwsza

Fenomen harcerstwa żeńskiego w Polsce

Rozdział 1. Skauting/guiding	15
1.1. Skauting	15
1.2. Guiding – ruch przewodniczek – skauting dla dziewcząt	16
Rozdział 2. Wybrane fakty z historii harcerstwa (lata 1911–1939)	19
2.1. Początki skautingu żeńskiego na ziemiach polskich	19
2.2. Utworzenie Związku Harcerstwa Polskiego	26
2.3. Pierwsze lata ZHP (1918–1921)	27
2.4. Harcerstwo żeńskie w latach 20. XX wieku	27
2.5. Reorganizacja struktury Związku Harcerstwa Polskiego	31
2.6. Organizacja Harcerek ZHP (1930–1939)	31
2.6.1. Zuchy – harcerki – wędrowniczki – starsze harcerki	34
2.6.2. Konferencje programowe instruktorek	40
2.6.3. Złoty narodowe harcerstwa	44
Rozdział 3. Związek Harcerstwa Polskiego w konspiracji (1939–1945)	51
3.1. Szare Szeregi (1939–1945)	51
3.2. Pogotowie Harcerek (1938–1945)	52
3.2.1. Działalność chorągwi harcerek w konspiracji	55
3.2.2. Służba cywilna harcerek	58
3.2.3. Służba wojskowa harcerek	61
3.2.4. Praca nad sobą – samodoskonalenie	62
3.3. Harcerki w Powstaniu Warszawskim (1944)	63
3.4. Zakończenie działalności Pogotowia Harcerek	65
Rozdział 4. Harcerstwo żeńskie w latach 1945–1949	67
4.1. Uwarunkowania historyczno-społeczne ZHP po II wojnie światowej	67
4.2. Organizacja Harcerek w ZHP (1945–1949)	70
4.2.1. Odtwarzanie struktur harcerstwa żeńskiego	70

4.2.2. Ogólnopolskie konferencje instruktorek (1945–1946)	71
4.2.3. Kształcenie instruktorek	72
4.2.4. Działania programowe Organizacji Harcerek w ZHP	73
Rozdział 5. Związek Harcerstwa Polskiego (lata 1957–1990)	81
5.1. Związek Harcerstwa Polskiego po Zjeździe Łódzkim	81
5.2. Związek Harcerstwa Polskiego w latach 1960–1980	83
5.3. Odradzanie się ZHP w latach 80. XX wieku i w 1990 roku. Zjazdy ZHP	85
5.3.1. VII Zjazd ZHP (1981)	86
5.3.2. VIII Zjazd ZHP (1985)	87
5.3.3. IX/XXVI Zjazd ZHP (1989)	89
5.3.4. XXVII Nadzwyczajny Zjazd ZHP (1989)	91
5.4. XXVIII Zjazd ZHP (1990)	92
Rozdział 6. Harcerki i instruktorki w latach 1957–1990	95
6.1. Harcerstwo żeńskie w koedukacyjnym ZHP	95
6.2. Wybrane przykłady aktywności harcerstwa żeńskiego w Polsce	98
6.2.1. Ocalić od zapomnienia dorobek Organizacji Harcerek ZHP	99
6.2.2. Wędrowniczki po Zachodnim Stoku	100
6.2.3. Wystawa „Harcerki” w Muzeum Woli (1988)	102
6.3. Wybrane inicjatywy instruktorek warszawskich	103
6.3.1. Ogólnopolskie spotkanie instruktorek (1988)	104
6.3.2. Inicjatywy międzyhufcowe w Warszawie (1989/1990)	106
6.4. Przykłady odrębności organizacyjnej i/lub programowej harcerstwa żeńskiego w hufcach warszawskich	107
6.4.1. Śródmiejski Hufiec Harcerek	107
6.4.2. Mokotowski Hufiec Harcerek	107
6.4.3. Namieśnictwo Harcerek w Hufcu ZHP Warszawa Ochota	108
Rozdział 7. Harcerki w światowym guidingu	111
7.1. Organizacja Harcerek ZHP w światowym guidingu	111
7.2. Rezygnacja ZHP z członkostwa w skautingu/guidingu	113
7.3. Droga powrotu ZHP do skautingu/guidingu	115

Część druga

Zespół Harcerek Głównej Kwatery ZHP (1991–2002)

Wprowadzenie do części drugiej	121
Rozdział 8. Historia Zespołu Harcerek Głównej Kwatery ZHP	125
8.1. Powołanie Zespołu Harcerek	125
8.2. Organizacja pracy Zespołu Harcerek	126
8.3. Cele, zadania i kierunki działania Zespołu Harcerek	127
Rozdział 9. Kształcenie instruktorek	137
9.1. Konferencja Harcmistrzyń w 1992 roku	138
9.1.1. Cel, program i organizacja pracy konferencji	138
9.1.2. Stanowiska Konferencji Harcmistrzyń	143
9.1.3. Listy do Konferencji Harcmistrzyń	145

9.2. Kursy instruktoerek kształcących drużynowe „WATRA”	147
9.2.1. Cele i założenia kursu „WATRA”	147
9.2.2. Organizacja kursu	148
9.2.3. Program kursów instruktoerek kształcących drużynowe	149
9.2.4. Materiały wypracowane na kursach „WATRA”	154
9.2.5. Efekty kursów „WATRA”	154
9.3. Seminarium „O wartościach, które chcemy zachować”	156
9.4. Wyprawka uczestniczki kursu, konferencji, seminarium	160
9.5. Inne formy kształcenia z udziałem Zespołu Harcerek	161
9.5.1. Kursy „eksperymentalne”	161
9.5.2. Zespół Harcerek na harcerskich zlotach	164
9.5.3. Zespół Harcerek na PZHS	167
Rozdział 10. Współpraca Zespołu Harcerek GK ZHP z WAGGGS	169
10.1. Warsztaty, kursy, seminaria, obozy	171
10.1.1. <i>Training for trainers</i>	171
10.1.2. The Ranger Section – Programme Development Seminar	176
10.2. GOLD – Guiding Overseas Linked with Development	179
10.3. Wyjazdy na seminaria i obozy międzynarodowe	181
Rozdział 11. Międzypokoleniowe zbiórki instruktoerek	189
11.1. World Thinking Day	189
11.2. Dzień Myśli Braterskiej	190
11.2.1. Pierwsza Ogólnopolska Zbiórka Instruktoerek (23 lutego 1991)	191
11.3. Charakter i myśli przewodnie międzypokoleniowych zbiórek	194
Rozdział 12. Podsumowanie działalności Zespołu Harcerek	203
Aneksy	207
Aneks A1. O zamyśle zwołania konferencji skautek w Skolem (1914)	207
Aneks A2. Droga Organizacji Harcerek ZHP do autonomii	209
Aneks A3. Programy prób na stopnie w Organizacji Harcerek ZHP (1939)	211
Aneks A4. Dokumenty dotyczące Pogotowia Harcerek (wybrane fragmenty)	216
Aneks A5. Fragmenty referatu hm. Aleksandra Kamińskiego, Przewodniczącego Naczelnej Rady Harcerstwa, wygłoszonego na posiedzeniu 27 października 1957 r.	222
Aneks A6. Wnioski chorągwiowych konferencji sprawozdawczo-wyborczych ZHP (listopad 1988 – styczeń 1989)	223
Aneks A7. Krajowa Konferencja Instruktorów (luty – marzec 1990)	225
Aneks A8. Od powstania Krajowego Komitetu Odrodzenia ZHP do XXVII Zjazdu Nadzwyczajnego ZHP (skrócone kalendarium wydarzeń)	228
Aneks A9. Rozmieszczenie drużyn żeńskich w chorągwiach i hufcach ZHP (1992) (według spisu harcerskiego z 15 listopada 1992 r.)	230
Aneks A10. Rozmieszczenie drużyn żeńskich w chorągwiach i hufcach ZHP (2021) (według systemu ewidencyjnego Tipi, grudzień 2021 r.)	232
Aneks A11. Referat Odile Bonté – <i>Dziewczęta w ruchu skautowym</i>	232
Aneks A12. O sytuacji harcerstwa żeńskiego w ZHP i proponowanym kierunku zmian (1991)	234

Aneks A13. Listy uczestniczek zbiórek/spotkań organizowanych przez Zespół Harcerek GK ZHP lub z jego inspiracji	237
Aneks A14. O Fundacji Harcerek	253
Bibliografia	261
Wykaz skrótów	277
Spis tabel	279
Spis fotografii	281
Summary	287
Indeks nazwisk	289
Podziękowania	295
Wkładka ze zdjęciami	297